

IZOBRAŽEVANJE NA DOMU

Pomembne informacije za starše, ki se odločijo za to obliko izobraževanja

1. Pravna podlaga

Izobraževanje na domu je urejeno v **Zakonu o osnovni šoli** in **Pravilniku o preverjanju in ocenjevanju ter napredovanju učencev v osnovni šoli**.

POMEMBNO: za učence s posebnimi potrebami (učenci z odločbo o usmeritvi) dodatno to tematiko ureja še **Pravilnik o osnovnošolskem izobraževanju učencev s posebnimi potrebami na domu**.

2. Uveljavitev pravice do izobraževanja na domu

Starši morajo najkasneje do 16. avgusta tekočega šolskega leta o izobraževanju na domu pisno obvestiti osnovno šolo, na katero je otrok vpisan. Pravice do izobraževanja na domu med šolskim letom ni mogoče uveljavljati. Starši o izobraževanju na domu osnovno šolo pisno obvestijo za vsako šolsko leto posebej.

Starši lahko med šolskim letom prekinijo izobraževanje na domu. Vključitev učenca v izobraževanje v osnovni šoli je mogoča do začetka rokov za ocenjevanje znanja za učence, ki se izobražujejo na domu, določenih v pravilniku, ki ureja šolski koledar za osnovne šole. O prekinitvi izobraževanja na domu so starši dolžni pisno obvestiti osnovno šolo.

V prilogi je obrazec, ki ga starši oddajo šoli do začetka šolskega leta.

Zakon ne zahteva, da bi morali starši utemeljiti razloge, iz katerih uveljavljajo to pravico.

Za to obliko se starši in učenec odločijo prostovoljno, zavezani pa so z določbami, ki se nanašajo na preverjanje in ocenjevanje znanja ob koncu šolskega leta oziroma ob koncu vzgojno-izobraževalnih obdobj.

Zakon ne predpisuje pogojev za osebe, ki otroka poučujejo na domu, niti jim v ta namen niso zagotovljena javna sredstva. Ob tem še pojasnjujemo, da osnovnošolska zakonodaja za namen izobraževanja na domu ne predvideva t. i. šolanja na daljavo oziroma izobraževanja preko spleta.

Če se starši za to obliko izobraževanja odločijo že na začetku, to je ob vpisu otroka v osnovno šolo, se otrok vpiše v tisto osnovno šolo, ki ga je v skladu z 48. členom Zakona o osnovni šoli dolžna vpisati, to je šola šolskega okoliša, v katerem otrok stalno oziroma začasno prebiva. Če bi starši želeli izobraževanje na domu izvajati preko druge šole (torej šole izven matičnega šolskega okoliša), v tem primeru glede vpisa in prepisa na drugo šolo veljajo enaki pogoji

oziroma postopek kot za ostale učence, kar pomeni, da se poleg Zakona o osnovni šoli upošteva tudi Uredbe Vlade, ki ureja merila za oblikovanje javne mreže osnovnih šol.

Pomembno za starše otroka s posebnimi potrebami: v skladu s 4. členom Pravilnika o osnovnošolskem izobraževanju učencev s posebni potrebami na domu – postopek uveljavljanja pravice do izobraževanja na domu starši vložijo pri pristojni območni enoti Zavoda za šolstvo.

Vloga za izobraževanje na domu, ki so starši vložijo na Zavod za šolstvo vsebuje:

- ime in priimek učenca,
- razloge za izvajanje izobraževanja na domu in njihovo utemeljitev,
- naslov, kjer bo izobraževanje potekalo,
- ime in priimek in potrdilo o pridobljeni izobrazbi izvajalca ter
- opis opreme oziroma didaktičnih pripomočkov.

V nadaljevanju do izdaje odločbe postopke vodi Zavod RS za šolstvo.

3. Še nekaj drugih pomembnih informacij

V času izobraževanja na domu učenec vmes ni prisoten pri pouku oziroma se ne udeležuje dejavnosti, ki jih v skladu z letnim delovnim načrtom organizira šola (šole v naravi, dnevi dejavnosti, kolesarski izpit, tekmovanja, interesne dejavnosti, nadstandardni programi...).

Za učence, ki se izobražujejo na domu ni občasnega preverjanja oziroma ocenjevanja znanja med samim šolskim letom, prav tako šola učencu ne posreduje preizkuse znanja.

Šola ne kopira ali posreduje učnih gradiv in izdelkov, ki nastajajo pri pouku in jih pošilja učencu, ki se izobražuje na domu.

Izobraževanje na domu je oblika izobraževanja, ki ga opredeljuje in ureja zakonodaja. **To ni izobraževanje na daljavo** (kot smo ga poznali v času zaprtja šol zaradi Covid-19).

Predpostavlja se, da bo učenec v izobraževanje na domu vključen skozi celo šolsko leto*. Starši namreč z izbiro za tovrstno obliko izobraževanja v celoti prevzemajo odgovornost za izvedbo izobraževanja svojega otroka.

* V primeru vključitve v redni pouk mora učenec nadoknaditi manjkajoči del snovi in pridobiti manjkajoče ocene iz vseh predmetov. V takem primeru je šola starše zato dolžna opozoriti, da z vključitvijo v redni program izobraževanja za njihovega otroka od vključitve dalje veljajo enaka pravila kot za ostale učence (glede prisotnosti pri pouku, preverjanja in ocenjevanja znanja ter napredovanja).

4. Preverjanje in ocenjevanje znanja učencev

Za učenca, ki se izobražuje na domu, se ocenjuje znanje iz vseh predmetov glede na predmetnik posameznega razreda javno veljavnega programa osnovne šole, v katerem se učenec izobražuje.

Učenec, ki se izobražuje na domu, se udeleži ocenjevanja znanja, ki je določeno v skladu z Zakonom o osnovni šoli in podzakonskimi akti. Ocenjevanje znanja izvaja osnovna šola, v katero je učenec vpisan.

Ob koncu šolskega leta učenci opravljajo preverjanje znanja **pred izpitno komisijo**, ki oceni njihovo znanje iz predpisanih predmetov. Glede izpitne komisije in izpitov se uporabljajo določbe pravilnika, ki ureja preverjanje in ocenjevanje znanja. Izpitna komisija ima predsednika in dva člana, ki jih imenuje ravnatelj praviloma izmed učiteljev šole, v posameznih primerih pa lahko za člana komisije imenuje tudi učitelja druge šole.

5. Nacionalno preverjanje znanja

Učenci, ki se izobražujejo na domu, opravljajo tudi nacionalno preverjanje znanja.

V 3., 6. in 9. razredu se znanje učencev preverja z nacionalnim preverjanjem znanja, s katerim se preverjajo cilji in standardi znanja, določeni z učnim načrtom. Nacionalno preverjanje znanja je za učence 3., 6. in 9. razreda obvezno.

V 3. razredu osnovna šola izvede nacionalno preverjanje znanja iz slovenščine in matematike. Na narodno mešanem območju osnovna šola z italijanskim učnim jezikom izvede nacionalno preverjanje znanja iz italijanščine in matematike, dvojezična osnovna šola pa iz slovenščine ali madžarščine in matematike.

V 6. razredu osnovna šola izvede nacionalno preverjanje znanja iz slovenščine, matematike in prvega tujega jezika. Na narodno mešanem območju osnovna šola z italijanskim učnim jezikom izvede nacionalno preverjanje znanja iz italijanščine, matematike in prvega tujega jezika, dvojezična osnovna šola pa iz slovenščine ali madžarščine, matematike in prvega tujega jezika.

V 9. razredu osnovna šola izvede nacionalno preverjanje znanja iz slovenščine, matematike in tretjega predmeta, ki ga določi minister. Na narodno mešanem območju osnovna šola s slovenskim učnim jezikom izvede nacionalno preverjanje znanja iz slovenščine, matematike in tretjega predmeta, ki ga določi minister, pri čemer mora biti tretji predmet italijanščina v vsakih treh zaporednih letih vsaj enkrat, osnovna šola z italijanskim učnim jezikom iz italijanščine, matematike in tretjega predmeta, ki ga določi minister, pri čemer mora biti tretji predmet slovenščina v vsakih treh zaporednih letih vsaj enkrat, dvojezična osnovna šola pa iz slovenščine ali madžarščine, matematike in tretjega predmeta, ki ga določi minister.

6. Roki za preverjanje znanja

Prvi rok za ocenjevanje učencev, ki se izobražujejo na domu, predvidoma traja od začetka do konca drugega ocenjevalnega obdobja, se pravi od začetka februarja do konca šolskega leta (učenci 9. razreda končajo šolsko leto prej).

Drugi rok za ocenjevanje učencev, ki se izobražujejo na domu, predvidoma traja od sredine avgusta do konca avgusta.

Točni roki so določeni s šolskim koledarjem, ki ga za vsako leto določi minister pristojen za izobraževanje.

Če učenec, ki se izobražuje na domu, ne doseže minimalnih standardov znanja oziroma je negativno ocenjen pri posameznem predmetu, ima pravico do ponovnega ocenjevanja znanja pred začetkom naslednjega šolskega leta.

Če učenec, ki se izobražuje na domu, ponovnega ocenjevanja znanja ne opravi uspešno, mora v naslednjem šolskem letu nadaljevati osnovnošolsko izobraževanje v javni ali zasebni osnovni šoli iz prve ali druge alineje 5. člena tega zakona. V tem primeru starši pravice do izobraževanja učenca na domu v naslednjih razredih ne smejo več uveljavljati.

Če učenec 9. razreda, ki se izobražuje na domu, ponovnega ocenjevanja znanja ne opravi uspešno, lahko opravlja popravni izpit ali 9. razred ponavlja

7. Vodenje dokumentacije in izdajanje listin (spričevala, obvestila in potrdila)

Osnovna šola, v katero je učenec, ki se izobražuje na domu, vpisan, izda učencu ob koncu vsakega razreda spričevalo.

Šola uporabi predpisan obrazec za spričevalo v skladu s Pravilnikom o obrazcih javnih listin v osnovni šoli. Če učenec opravlja osnovnošolsko izobraževanje na domu, se to vpiše na spričevalo pod »Opombe«.

Učencem, ki se izobražujejo na domu, šola izda tudi druge listine (obvestila in potrdila), ki se nanašajo na ocenjevanje znanja in izobraževanje učenca (npr. obvestilo o dosežkih pri nacionalnem preverjanju znanja, potrdilo o šolanju).

Osnovna šola starše učenca, ki se izobražuje na domu, pisno obvesti o dosežkih učenca pri nacionalnem preverjanju znanja na obrazcu »Obvestilo o dosežkih pri nacionalnem preverjanju znanja.«

O poteku ocenjevanja znanja učenca, ki se izobražuje na domu, komisija vodi **zapisnik**, ki poleg podatkov o učencu (ime in priimek, datum rojstva, številka matičnega lista, razred in oddelek), vsebuje tudi datum in čas opravljanja ustnega in/ali pisnega izpita, predmete, pri katerih učenec opravlja izpit, naloge in pridobljene ocene, navedeni pa so tudi člani izpitne komisije.

8. Izposoja učbenikov iz učbeniškega sklada

Učenci, ki se izobražujejo na domu, imajo pravico do izposoje učbenikov iz učbeniškega sklada.

9. Znanje

Starši, ki šolajo svoje otroke na domu, morajo otroku podati ustrezno strokovno znanje, ki se preverja v predvidenih rokih. Ker se preverjajo vsi predmeti, je potrebno v izobraževanje otroka vložiti veliko truda. Znanje je potrebno črpati iz različnih virov, zato je dobro, da ima učenec poleg učbenika na voljo tudi dodatno literaturo.

10. Obveznosti staršev

Obveznosti staršev izhajajo iz normativnih podlag (zakoni in pravilniki, ki predpisujejo postopke šolanja na domu). Starši so dolžni obveščati šolo o vseh spremembah, ki bi nastale v času šolanja na domu.

11. Obveznosti šole

Osnovna šola za učenca, ki se izobražuje na domu:

- ob začetku šolskega leta staršem predstavi cilje, standarde znanja, merila ocenjevanja in pogoje za napredovanje v naslednji razred,
- starše sproti obvešča o rokih in načinu izvedbe ocenjevanja znanja učenca ter izvede ocenjevanje znanja v rokih, ki so določeni s pravilnikom, ki ureja šolski koledar,
- omogoči izposajo učbenikov iz učbeniškega sklada,
- omogoči opravljanje teoretičnega in praktičnega dela kolesarskega izpita, obvesti starše o terminih pregledov učencev iz 13. člena Zakona o osnovni šoli.

12. Daljši izostanek od pouka

V praksi smo bili seznanjeni z nekaterimi primeri, ko so bili učenci dlje časa odsotni od pouka in so starši med letom **želeli za vmesno obdobje oziroma za čas do zaključka šolskega leta uveljavljati pravico do izobraževanja na domu**. Ker **takšne možnosti v zakonu ni, kombinacija obeh omenjenih načinov izobraževanja ni izvedljiva**.

Zakon o osnovni šoli v 53. členu pa omogoča, da ravnatelj lahko na željo staršev iz opravičljivih razlogov dovoli učencu daljši izostanek od pouka. V tem primeru ne gre za izobraževanje na domu, kot ga opredeljuje zakonodaja takem primeru se je glede na 27. člen pravilnika, ki ureja preverjanje in ocenjevanje znanja, potrebno s starši dogovoriti, kako bo učenec nadoknadil manjkajočo snov in pridobil ocene. O prilagoditvah odloči učiteljski zbor. Če pa je učenec zaradi opravičene odsotnosti ob koncu pouka neocenjen iz posameznega predmeta, lahko do konca šolskega leta opravlja predmetni izpit.

Mengeš, september 2024

Ravnatelj
Sašo Božič

Priloga:

- Obvestilo o izobraževanju na domu (obrazec, ki ga oddajo starši)